

Gyújtogatók garázdálkodnak Sopron környékén

Iván községben ismét tűzvész pusztított

(A Szózat tudósítójától.) Iván sopronmegyei községet rövid időn belül kétszer pusztította el a tűzvész. A község szorgalmas lakói azonban mindkétszer újra építették a leégett házakat s a romok helyén újra pezsdült az élet. Az elmúlt napokban azonban ismét fölécsaptak a lángok a szerencsétlen községben, s a nagy szél is segítette a tűz rombolását. Aránylag rövid időn belül huszonnyolc épület égett porrá és igen sok ház erősen megrongálódott.

A már-már állandósult tűzvészek Sopron megye lakosságában azt a hitet ébresztették, hogy a gyakori tűzvészeket egy jól szervezett gyújtogatóbanda idézi elő. A esendőség azonban meg is indította a legerélyesebb nyomozást, ami azonban eddig még nem vezetett eredményre.

Mi e helyen ismét csak arra mutatunk rá, hogy az egyre ismétlődő tűzvészek pusztítását a magyar falvak elhanyagolt tűzrendszere is elősegíti. Tessék minden községben jól felszerelt és kiképzett tűzoltóságot létesíteni s akkor bizonyára alább hagy a tűzvészek pusztítása is.

Az Alföld

gazdasági problémái

Gesztelyi Nagy László felolvasása a Közgazdasági Társaságban

(A Szózat tudósítójától.) A Magyar Közgazdasági Társaság legutóbbi ülésén Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója tartott érdekes előadást az Alföld gazdasági problémáiról. Előadásában kifejtette azt, hogy Magyarország hovátartozását mindig az Alföld birtoklása döntette el s a török hódoltság csak azért tudott másfélszázadon át tartani, mert a török is az Alföldet tartotta kezében. Ilyenformán az Alföld birtoka — mondotta az előadó —, arra a reményre is feljogosít bennünket, hogy az északított területek visszajönnék hozzánk. Az Alföldön lakik a magyarság legértékesebb eleme, a jáások és a kunok maradékai. Az Alföld gazdasági jövőjéért végzendő munkaprogramját körülvonulazva megemlékezett a nagy úttörőkről, Festetics Sámuelról, Széchenyi Istvánról, Förster Gézaról, az OMGE nagynevű igazgatójáról, Csarháti Sándorról és végül Bernát Istvánról.

Az Alföld mezőgazdaságra alkalmatlan területe közel egymillió katasztrális holdat tesz ki, amelynek ha csak a felét, ötszáz ezer katasztrális holdat vonnak be a mezőgazdasági kultúrába, akkor az előadó szerint a földmunkások bérének egy részét a víztől megszabadított földekből könnyen ki lehet fizetni. A megjavított területeken évi ötvenmillió aranykorona termelési értékű bűtlet érhető el.

Előadásának további folyamán a tanyakérdésre tért át s kifejtette, hogy a célszerű közlekedési eszközök kiépítése folytán milyen jó eredményeket lehet elérni és példának említette meg a szegedi alsó- és felső tanyákat. Előadását azzal a gondolatokkal fejezte be, hogy nem volna-e szükséges az alföldi községeket és városokat egy nagy közös szövetségbe tömöríteni?

Az értékes előadást, melyet az egybegyűlt szépszámmú közönség nagy figyelemmel hallgatott végig, Matlekovics Sándor, a Közgazdasági Társaság elnöke köszönte meg.

koráról, a rinascimento fénykoráról, a barokk pompájáról, Michelangelo és Bernini diességéről? Itt, e látvány hatása alatt, a szív szóval meg. Itt mellettem e zarándok talán Luther földjéről jött, másik szomszédom szegény római nő, mindkettő szívében ég a magasztos vallásos hit, amely arcukon is kivirul. Látták ezt a látványt a hívők, a kételkedők, a művészek, historikusok és analfabéták s mindegyik inkább érezte, mint látta. Róma összes halmaít eleptek az embertenger hullámai. Úgy számítják, hogy nyolcszáz ezer ember nézte végig a kivilágítást. A pápa Raffaello loggiáiról nézte végig. Mussolini és Federzoni gépkocsin inkognitó mentek el meglátni. A rettentő tömeget a bámulat fegyvelmezte. A legkisebb incidens sem fordult elő. Egyéb állami szerveken kívül a nemzeti milícia feketeingesei is szolgálatot teljesítettek. Uri hölgyek munkásnőkkel együtt gyönyörködtek a látványban. Sok anya magával hozta apró gyermekét is. Nem volt ott karkulönbőség, megszűnt minden társadalmi egyenlőtlenség, eltűntek a pártok, nemzetiségek. A tömeg a különféle nyelvek és viseletek nagy keveréke volt, de valamennyien egyesültek a kábulat érzésében, amellyel a csodálatos látvány mindenkit hatalmába ejtett. Az ég és föld között ott lebegett a csodálatos látvány, mint valami megmagyarázhatatlan bűvölet játéka.

Vagy talán csak egyetlen szóval lehet megfejtteni ezt a csodát s ez a szó: Róma.

Leo Negrelli.

Történelmi bizonyítékok a zsidóság nemzetrontó munkájáról

Ballagi Aladár egyetemi tanár szakértői előadása a bíróság előtt — „A források a zsidóságot rettenetesen vádolják” — Kuzskó Istvánt fölmentette a törvényszék az izgatás vádjá alól

(A Szózat tudósítójától.) Rendkívül érdekes per folyt le ma a budapesti büntetőtörvényszéken, amelynek tanulsága és egyes részletei elvi jelentőségűek. Kuzskó István A Népből cikket írt a zsidóság szerepéről a magyar történelem folyamán és adatokkal igazolta, hogy ez a faj milyen erkölcsi és gazdasági rombolást vitt végbe már Endre, Béla király korában és a mohácsi vész előtt. A cikk miatt az ügyészség felekezeti izgatás címen perbe fogta Kuzskó Istvánt, de a vádlott Ballagi Aladár egyetemi tanár történettudóst nevezte meg szakértőnek és az egyetemi tanár a legfontosabb pontokban megerősítette kijelentéseit. A szakértő előadása után még az ügyész is kénytelen volt elismerni, hogy a vádlott cikkében sok az igazság. A bíróság pedig megállapította, hogy a vádlott kütfők és történelmi források alapján pillantott vissza a multra cikkében. Kuzskó Istvánt, aki megírta, hogy a zsidóság bomlasztó eleme volt a magyar államnak, a bíróság felmentette. A történelem tényei előtt tehát a bíróság is meghajolt.

A Nép mult évi május 17-iki számában Kuzskó István „Mohácsi vész előtt is a zsidóság szanálta Magyarországot” címmel cikket írt, amelyben főleg II. Lajos korával és a zsidó eredetű Fortunátus Imre szereplésével foglalkozott. Cikkében elmondja, hogy a magyar történelemben fekete vonalként vonul végig a zsidóság nemzetrontó munkája. Endre alatt, mint a sáskák, hatalmukba kerítették az országot és nekik tulajdonítható, hogy a táborok felállták az országot. Foglalkozik Fortunátus Imre gaztetteivel és cikkének végén azt mondja, hogyha a multak tanulságaihoz nem okulunk, akkor tizennégy vármegyénkben csak négy marad meg.

A cikk miatt az ügyészség felekezeti izgatás címen eljárást indított az író ellen és ma tárgyalta az ügyet a Török-tanács.

„A zsidó faj rettentő károkat okozott”

Kuzskó István elmondotta, hogy a cikk megírására a szanálási törvényjavaslat indította. Fel akarta hívni az illetékes körök figyelmét arra, hogy milyen baj származhatik abból, ha az ország zsidó kézbe kerül. Eszébe sem jutott, hogy más felekezetek ellen izgasson. A zsidó faj, amely oly nagy arányokban vonult be Kelet felől Magyarországra, máris rettentő károkat okozott és a kormányt óvatosságra kell inteni. Cikkében egyébként mindenütt szorososan ragaszkodott a történelemhez. Szakértőként Ballagi Aladár egyetemi tanárt nevezte meg.

A bíróság azonnal meg is kezdte Ballagi Aladár kihallgatását.

— Megfelelnek a történelmi valóságnak — kérdezte az elnök — a cikkben levő adatok?

— A tárgy anyagát tekintve — mondotta Ballagi Aladár — teljesen megfelelnek a történelmi valóságnak, illetve annak, ahogyan azt Kohn Sámuel a „Zsidók története” című munkájában megírta.

— Meg lehet állapítani — kérdezte tovább az elnök —, hogy a vádlott a zsidóság szereplését kedvező világításba helyező adatokat elhallgatta és a cikkben van-e bizonyos célzatlanság?

Fortunátus lelkileg zsidó maradt

— Ez olyan kérdés — válaszolta Ballagi — amelyre azt kell mondanom, hogy nehéz a történelemben ilyen adatra találni. Nálunk a történetírás a közáramlat hangulatát fejezte ki s a közhangulat arról tanuskodik, hogy a zsidókat Magyarországon nem szerették. Utólag szokták megállapítani, hogy a zsidók működéséből milyen gazdasági haszon származik. Így mondja ezt Matlekovics is. A feljegyzések betűje szerint semmi jót nem tudok mondani a zsidókról. A Fortunátus Imrere vonatkozó adatokat, amelyeket a cikk közöl, a vádlott a Pallas Lexikonból vette ki. A lexikonba pedig Kohn Sámuel könyvéből kerültek az adatok. Ez a Fortunátus Imre minden párt előtt megvetett ember volt. Zsidó eredetű ember, azonban hogy életét megmentse, mert egy gaztett miatt halálra ítélték, áttért a keresztény hitre. Tulajdonképpen a zsidók és a keresztények is mindig zsidónak tartották. A zsidók azzal bizonyították zsidó voltát, hogy két fia panaszt emelt a páduai és konstantinápolyi rabbik előtt, hogy rabbijuk nem akarta őket a tóra elé hívni, mert az apjuk kikeresztelke-

dett. A páduai és konstantinápolyi rabbik azonban kimondták, hogy Fortunátus Imre kikeresztelkedett ugyan, de mindenkor és mindenki előtt a zsidók pártját fogta, lelkileg zsidó maradt és csak kényszer hatása alatt tért át a keresztény hitre. A kényszerhelyzet az volt, hogy Fortunátus keresztény nővel házasságtörést követett el és a törvény szerint meg kellett volna égetni. Fortunátus azonban előkelő összeköttetései révén megszabadult a máglyától és aztán a keresztény hitre tért.

Nem a török tett tönkre minket, hanem az olyan gazfickók, mint Fortunátus

Ballagi ezután rámutat arra, hogy a vádlott cikkének hangja történelmi értékre vall és hangoztatja, hogy a XVI. században nem a török tett minket tönkre, hanem elsősorban olyan gazfickók, mint Fortunátus. Az ilyen emberek züllesztették szét az országot annyira, hogy nem lehetett megmenteni. Ballagi Aladár ezután hozzáteszi, hogy Fortunátus a zsidóságnak reprezentánsa volt, mint a hogy reprezentánsa volt a zsidóságnak a pápa zsidó orvosa is.

— Fortunátus szerepében tehát — kérdezte az elnök — a zsidók szerepét látták megtestesítve és ezért rabolták ki Fortunátus házát.

— A vádlott kritikája alapos? — kérdezte az elnök.

— Alapos. Fortunátust minden párt árulónak tartotta.

Az ügyész ekkor megkérdezte a szakértőt, való-e az, hogy Endre alatt mint a sáskák, hatalmukba kerítették a zsidók az országot.

„Zsidók mint adóberlők, rablók és hadseregszállítók”

— A zsidók voltak az adóberlők — felelte Ballagi — és ennyiben igaza volt a vádlottnak.

Az ügyésznek arra a kérdésére, hogy igaz-e az, hogy a zsidók voltak az okai a tárfárásnak, Ballagi a következőket felelte:

— Ezt az adatot a vádlott Bartha Miklós könyvéből vette, Bartha azonban nem volt történész. De éppen zsidó részből bebizonyították, hogy minden keleti invázió alkalmával zsidó elemek is csatlakoztak a Magyarországra betörő rablóhadakhoz.

— Van-e adat arra nézve — kérdezte az elnök —, hogy az országban lakó zsidók segítették elő az ország romlását?

— Ez kritikus pont — felelte Ballagi — a források a zsidóságot rettenetesen vádolják. IV. Béla alatt a zsidók igen elhatalmasodtak. Sombart kutatásai óta kétségtelen, hogy bármilyen nyugszabású dolog történt Európában, amikhez üzleti szellem kell, a zsidóság mindig ott volt. XII. Károly átvonulása idején a zsidók hadiszállítást végeztek. Egy Oppenheimer nevű zsidót kipellengéreztek és fel is akasztották.

A vádlottat felmentik

Ballagi Aladár kihallgatása után az ügyész megtartotta vádbeszédét, amelyben kiemelte, hogy azért, hogy a cikket az antiszemita A Népből-ben tette közzé, megállapíthatónak tartja, hogy a vádlott cikkében sok az igazság, azonban a cikk beállítására ellenkezőjét bizonyítja. Az ügyész beszéde után Király Aladár tartotta meg védőbeszédét, amelyben a vádlott felmentését kérte.

A bíróság hosszas tanácskozás után hozta meg ítéletét s Kuzskó Istvánt az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól fölmentette. Az ítélet indokolása szerint a vádlott kütfők és történelmi források alapján történelmi visszapillantást nyújtott a cikkében és a cikk ennek a történelmi valóságnak megfelelő és történelmi hamisítást nem tartalmazott. Egyébként a vádlott az inkriminált sajtóközleményben olyan tényeket is felsorakoztat, amelyek nem a zsidóságra, hanem a főurakra vonatkozik és ostromozza azokat a közös bajokat is, amelyek a magyarság bajai. Igaz ugyan, hogy egyik-másik kitétele a üzleménynek alkalmas arra, hogy kedvezőtlen színben tüntesse föl a zsidóságot és kellemetlen érzéseket támasszon a zsidóságban, de ezek a gyűlöletre való izgatás fogalmát nem merítik ki. Az ítélet ellen a királyi ügyész felbezést jelentett be.